

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลานักขัตฤกษ์ เห็นไหม นักขัตฤกษ์มันมีคนเยอะ มีความอบอุ่น เวลาคนไม่มี มันเงียบ มันสงบ ชีวิตคนก็เป็นแบบนี้ สิ่งที่เกิดขึ้น สัจธรรม ความจริงคือสัจธรรม สัจธรรมที่เหลืออยู่คือ สิ่งที่มีปัญหาพิจารณาแล้ว สิ่งที่เราใช้เวลาใช้ปัญหาพิจารณาของเรา อันนั้นคือปัญหา ปัญญาที่เกิดขึ้น เวลามันสมุจเฉทไปหมดแล้วสิ่งที่เหลืออยู่คือสัจจะ

สัจจะความจริงมันเป็นแบบนี้ แต่สมมุติใจ สมมุติสัจจะ สมมุติสัจจะคือสิ่งที่โลกสร้างขึ้น สิ่งที่เป็นสัจจะคือสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น ธรรมชาติมันเปลี่ยนแปลงของมันไปตามธรรมชาติของมัน สภาวะแวดล้อมของมันเปลี่ยนแปลง เห็นไหม จิตใจของเราก็เหมือนกัน จิตใจของเรา ความคิดมันเกิดดับ แต่ในหัวใจของเรามันหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ความที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นี่ศาสนาอยู่ที่นี้ ศาสนาหมายถึงเป็นธรรมที่หล่อเลี้ยงหัวใจ ถ้าหัวใจมีธรรมหล่อเลี้ยงหัวใจ เห็นไหม สภาวะแวดล้อมต่างๆ สิ่งที่เป็นสมมุติสัจจะมันจะเปลี่ยนแปลงของมันไป แต่เวลาสิ่งที่มีน้อยสลายแล้วมันเหลืออริยสัจจะ สัจจะความจริงในหัวใจใจ ถ้าสัจจะความจริงในหัวใจที่เรามีเกิดขึ้นในใจของเรา เราจะไม่ห่วงไหวไปกับโลก สิ่งที่เป็นโลก โลกมันเปลี่ยนแปลงเป็นแบบนี้ ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ธรรมชาติมันเปลี่ยนแปลงเป็นแบบนี้ไง แต่ถ้าเราเป็นธรรมชาติด้วยเราก็เปลี่ยนแปลงไปกับเขา เราก็ขึ้นๆ ลงๆ ไปกับเขา ชีวิตของเรามันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

ถ้าเราเปลี่ยนแปลง เราเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เราเป็นส่วนหนึ่งของโลกนี้ เราเป็นส่วนหนึ่งของโลกนี้เราก็ต้องรับผิดชอบกับโลกนี้ไปด้วย เวลาฟู เวลาโลกมันเจริญขึ้นมาเราก็ฟูไปกับเขา เวลามันยุบยอบลง มันยุบยอบลงเราก็ยุบยอบไปกับเขา สิ่งนี้มันเป็นสมมุติสัจจะ มันเป็นเรื่องจริงอันหนึ่งนะ เราปฏิเสธสิ่งนี้ไม่ได้ ชีวิตเราเป็นแบบนี้ เห็นไหม ชีวิตเราเป็นแบบนี้มีขึ้นๆ ลงๆ คำว่า “ขึ้นๆ ลงๆ” เพราะจิตใจเรายังไม่มีธรรมเป็นที่พึ่ง

ถ้าจิตใจเรามีธรรมเป็นที่พึ่ง ชีวิตมันก็ขึ้นๆ ลงๆ มันมีอะไรคงที่ล่ะ ถ้าคงที่แสดงว่าเราไม่มีอริยสัจจะ เรามีสมมุติสัจจะ เพราะสมมุติสัจจะมันเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงของมันเป็นแบบนี้ไง ถ้าเปลี่ยนแปลงเป็นแบบนี้เราอยู่กับสมมุติสัจจะ เราหลงใหลในสมมุติสัจจะ เราไม่มีสัจจะความจริงในหัวใจ ถ้าเรามีสัจจะในหัวใจ เวลาสมมุติสัจจะ คุณกัณฑ์ตฤณมีงานมีการต่างๆ เราก็รับรู้ได้ สิ่งนั้นจบสิ้นไปแล้วก็คือจบสิ้นไป แต่ชีวิตเรายังอยู่ไง ความรู้จริงอันนี้มันยังอยู่ ถ้าความรู้จริงอันนี้ยังอยู่ นี้อริยสัจจะมันมีของมัน ถ้ามีของมัน มันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไรล่ะ

หัวใจนี้ เห็นไหม เวลาเราเกิดมานะ อวิชชาพาเกิด เราไม่สามารถควบคุมได้ อวิชชาพาเกิด เกิดลุ่มๆ ดอนๆ เกิดสูง เกิดต่ำ เวลาเกิดนะ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เกิดในนรกอเวจี นี้อวิชชาพาเกิด กรรมพาเกิด แต่ความรู้สึกนึกคิดมันเกิดล่ะ เวลาความรู้สึกนึกคิดมันเกิด สิ่งที่ดีเกิดขึ้นมาในหัวใจขึ้นมา นี้อบุญกุศลพาเกิด แต่เวลาอกุศลพาเกิด สิ่งใดที่อกุศลพาเกิดมันเบียดเบียนหัวใจเราตลอดเวลา มันบีบคั้นหัวใจเราตลอดเวลา สิ่งนี้เราไม่ต้องการเลย สิ่งนี้เราไม่ต้องการเลย เราต้องการแต่บุญกุศล แล้วบุญกุศล แล้วถ้าเราไม่แสวงหา มันจะมาจากไหนล่ะ

บุญกุศลที่มันจะเกิดขึ้น เห็นไหม ถ้าเรามีสติปัญญาเราจะสร้างแต่คุณงามความดีของเรา ถ้าเราสร้างคุณงามความดีของเรา เราไม่ต้องทำอะไรเลย นั่งอยู่เฉยๆ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ เรารักษาใจของเราไง สิ่งที่รักษาหัวใจของเรามันเป็นงานที่ละเอียด เห็นไหม เวลาเราเสียสละกัน เราทำบุญกุศลกันเราเห็นได้ สิ่งที่เราเห็นได้ เราทำสิ่งนั้นเราว่าเป็นบุญกุศลๆ แล้วนั่งเฉยๆ มันเป็นบุญกุศลได้อย่างไรล่ะ นั่งเฉยๆ มันเป็นบุญกุศลได้อย่างไร

นั่งเฉยๆ มันเป็นบุญกุศलयิ่งกว่าบุญกุศลอีก เพราะบุญกุศลนะ นี้อการชนะคนอื่นหมั่นแสนนะ คุณด้วยล้าน มันมีแต่เวรแต่กรรมทั้งนั้นแหละ การชนะตนเองประเสริฐที่สุด ถ้าการชนะตนเองประเสริฐที่สุด นี้อเวลาเราเกิดมาจากกรรม กรรมพาเกิดเวียนไปในวัฏฏะ เวลาความคิดมันเกิดล่ะ ความคิดมันเกิดมาจากไหน? มันเกิดจากความไม่รู้ มันเกิดจากอวิชชา ถ้ามันเกิดจากอวิชชา อวิชชาคือความไม่รู้นะ ไม่รู้มันเกิดขึ้นมาได้ยังไง

นี่มันเกิดขึ้นมากก็เป็นอารมณ์ความรู้สึกแล้ว มันเกิด เห็นไหม “อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจยา วิญญฺณ” เห็นไหม อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา มันเกิดสังขาร สังขารเกิดจากอวิชชา เกิดจากความไม่รู้ พอเกิดความรู้ขึ้นมา เกิดมีวิญญฺณ วิญญฺณรับรู้ขึ้นมา วิญญฺณรับรู้มันก็ยึดมัน

ก็เกาะของมัน มันเกิดภพเกิดชาติ เกิดภพเกิดชาติมันก็หมุนเวียนของมันไป แต่ถ้าเรากำหนดพุท
โธ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันมีสติมีปัญญาเข้ามา ถ้ามันสงบขึ้นมา นี่มันจะสงบ
ขึ้นมา มันไม่เกิด มันไม่เกิดเพราะอะไรล่ะ? มันไม่เกิดเพราะมีสติมีปัญญา มีสติมีปัญญา เห็น
ใหม่ แล้วพลังงานมันไม่เกิด ไม่เกิดแล้วมันนิ่งอยู่ มันนิ่งอยู่อย่างไรล่ะ เห็นใหม่ พลังงานมันมี
ของมันอยู่ ใจมันมีอยู่

ถ้าใจมีอยู่ แล้วพร้อมกับสติพร้อมปัญญาของเรา เพราะมันสงบระงับเข้ามา นี่ไงสิ่งที่ว่า
บุญพาเกิด ๆ บุญพาเกิดนะ นี่วิชาพาเกิด...อวิชชามันพาทุกข์พาภัย วิชาสังกรรม สังกรรมที่
เราแสวงหากันอยู่นี่ไง สังกรรมที่เราแสวงหาอยู่นี่วิชาพาเกิด วิชาพาเกิดมันจะไปลบล้าง
อวิชชา ไปลบความไม่รู้ในตัวของมัน ถ้ามันลบล้างในตัวของมัน เราทำบุญกุศลกันเพื่ออะไร

เราทำบุญกุศลกันนะ เวลาเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะ บุญกุศลนี่จะเป็นที่พึ่งที่อาศัยของ
เรา บุญกุศล เวลาเราคิด ถ้าเราควบคุมใจเราไม่ได้ คือทำสมาธิไม่ได้มันก็มีความรู้สึกนึกคิด
เหมือนกัน แต่ความรู้สึกนึกคิดที่ดี เห็นใหม่ นี่สิ่งที่สภาวะแวดล้อมมันจะลุ่มดองขนาดไหน แต่
ความรู้สึกนึกคิดที่ดี ถ้าดีถ้ามันฟูขึ้นมาเราก็พอใจ แล้วเราก็ไม่ตื่นเต้นไปกับมัน เราไม่ตื่นเต้นนะ
เรารักษา ไม่ใช่ตื่นเต้นแล้วสละทิ้ง

เราไม่ตื่นเต้นกับมัน ทรัพย์สมบัติของเรา เราคนไม่มีสติปัญญาใช้ใหม่ เราจะสละทิ้งใช้
ใหม่ เราก็ต้องดูแลรักษา เห็นใหม่ รักษาของเรา แต่เวลามันยุบยอบลง เวลามันยุบยอบ มันขาด
แคลน ถ้ามันขาดแคลนของเราขึ้นมา ถ้าจิตใจมันมีธรรม การขาดแคลน การฟูขึ้นและการขาด
แคลน อนิจจังมันเป็นแบบนี้ ถ้าจิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์มันจะเข้าใจได้ คือมันรักษาชีวิตใจ เสียสิ่ง
ใดก็เสียได้ แต่เราไม่เสียหัวใจของเราไป ไม่เสียชีวิตนี้ของเราไป เพราะชีวิตนี้ เพราะมีชีวิตนี้มัน
ถึงมีสองแขน มีหนึ่งสมอง มันถึงทำหน้าที่การงานได้ มันถึงแสวงหาสิ่งใดๆ เพื่อมาจรรโลงชีวิต
นี้ได้ มันหาบุญกุศลก็หาได้ หากุณงามความดีก็หาได้

ถ้ามันหาได้ของมัน เห็นใหม่ ถ้ามีสติปัญญาอย่างนี้ นี่สิ่งที่มันเกิดขึ้นนี้บุญพาเกิดกับบาป
พาเกิด กุศลกับอกุศลพาเกิดในหัวใจ ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมามันรักษาใจตรงนี้ไง ถ้ามันรักษาใจตรง
นี้ เห็นใหม่ รักษาใจตรงนี้ ถ้ามันมีปัญญาเข้ามา มันใช้ปัญญาขึ้นมา ที่มันจะเกิดอริยสัจจะ สัจจะ
ที่ใช้สติปัญญาแล้ว แล้วมันเหลืออะไรไว้ในหัวใจล่ะ? มันเหลือความรู้แจ้งในหัวใจ

ถ้ามันเหลือความรู้แจ้งในหัวใจ ถึงชีวิตมันจะลุ่มๆ คอนๆ ภายนอก เวลาครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในป่า เวลาอยู่ในป่านะ นี้อยู่ในป่ามันจะมีความสุขมาจากไหน เวลาคนอยู่ในป่า ในเขา คูสิพระโมคคัลลานะ เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะ เวลาฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว อยู่ในป่ามาตลอดชีวิตนะ เวลาจะนิพพานมาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม มาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าจะปรินิพพาน อยู่ในป่าตลอด แล้วมีความสุขได้อย่างไรละ มีความสุขได้อย่างไร ถ้าอยู่ในป่านี้ความรู้สึกนึกคิดของเรามันก็ขาดแคลนไป มันไม่สมความปรารถนา

คูสิเด็ยวนี้โลกเจริญขึ้น เราอยู่กับจนเคยชินนะ อยู่กับจนเคยชินว่าทุกอย่างต้องมีเครื่องอำนวยความสะดวก ต้องมีเทคโนโลยีตลอด เวลาไฟดับขึ้นมา เห็นไหม คูพายุมันเข้า เวลาไฟมันดับ ไม่มีไฟใช้ เขาอะอะมะเทิงกันเต็มทีเลย เพราะว่าเขาเคยอยู่กับแบบนั้น แต่เวลาอยู่ในป่ามันมีอย่างนี้บ้างไหม? มันไม่มีอะไรเลย มันไม่มีอะไรเลยนั่นล่ะความจริง นี่ความจริงเป็นอย่างนี้ ธรรมชาติเป็นธรรมชาติไป ธรรมชาติเป็นแบบนั้นแหละ แล้วเรากับธรรมชาติ อยู่ในป่าในเขา อยู่กับความขาดแคลน แล้วเป็นธรรมขึ้นมาใหม่ล่ะ? มันไม่เป็นธรรมขึ้นมาเพราะอะไรละ เพราะใจมันคั่นรน ใจมันไม่เป็นธรรมขึ้นมา เห็นไหม แต่ถ้าใจเรามีสติ มีปัญญาขึ้นมา มันแยกแยะของมัน นี่สัจจะเป็นแบบนี้ วัฏฏะมันเป็นแบบนี้

ถ้าคุณแลหัวใจของเรา ถ้ามันพิจารณาของเราขึ้นมา เราทำบุญเพื่อเหตุนี้ละ เขาทำบุญกันภายนอก ทำบุญกันเพื่อเป็นอามิส ทำบุญเพื่อให้จิตใจมันเป็นสาธารณะ ทำบุญเพื่อให้จิตใจมันเปิดกว้าง ถ้าจิตใจมันเปิดกว้างนะ มันไม่ตื่นตื่นไปกับโลก ถ้าเราไม่ตื่นตื่นไปกับโลก คูสิเราจะอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ความคิดมันไม่เคยดับเลย ความคิดมันเกิดตลอดเวลา แต่ถ้าเรากำหนดลมหายใจเข้านิกพุท ลมหายใจออกนิกโธ แล้วเวลามันสงบระงับขึ้นมา เห็นไหม นี่เรามีโอกาสใจจิตใจเราไม่มีความคิดที่มันคิดตลอดเวลา ที่มันเดือดร้อนไปกับโลกไป โลกจะพุงขนาดไหน จะต่ำขนาดไหน จะแพบขนาดไหน แต่หัวใจมันมีสติปัญญาของมัน มันไม่คั่นรนเดือดร้อนไปกับโลก ถ้าไม่คั่นรนเดือดร้อนไปกับโลก นี่มันมีสติปัญญาแล้ว มันเป็นอิสระแล้ว

“เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” นี่เป็นสมาธิธรรม ถ้ามีสมาธิธรรมเป็นที่พึ่ง เห็นไหม ชีวิตจะลุ่มๆ คอนๆ ข้างนอกมันเป็นเรื่องข้างนอกแล้ว มันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม แต่เรื่องเวรเรื่องกรรมนะ ถ้าเราไปตื่นตื่นกับเรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องสิ่งๆ ที่สมมุติสัจจะอย่างนั้น จิตใจเราก็

เดือดร้อนไม่มีที่สิ้นสุด แล้วเราจะวินิจฉัยสิ่งใด จะมีปัญญาขึ้นมาแก้ไขชีวิตเรา มันก็ลุ่มๆ ดอนๆ ไปกับสมมุติสัจจะอันนั้น เพราะมันเป็นเวรเป็นกรรม

เวรกรรมเกิดที่ไหน? เวรกรรมมันเกิดที่จิต เวรกรรมมันเกิดที่ใจ เห็นไหม ใจเพราะอะไร เพราะการสร้างเวรสร้างกรรมมา เวลาเกิดดีมันก็เกิดดี เวลาสร้างเวรสร้างกรรมมา มันเกิดชั่วละ ที่นี้เราสร้างเวรสร้างกรรม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ละ มนุษย์มันก็ลุ่มๆ ดอนๆ เดียวมันก็ดี เดียวมันก็ร้าย ถ้ากรรมมันอยู่ที่ใจ ถ้าชีวิตเราลุ่มๆ ดอนๆ อย่างนั้นปีบเรามีสติปัญญารักษาใจเรา รักษาใจเรา เห็นไหม ถมเต็มที่ใจนี้ ถ้าถมเต็มที่ใจนี้ละ ใจนี้มันจะเห็นหมดเลยว่าควรแก้ไขอุปสรรคในชีวิตนี้อย่างใด

ถ้าควรแก้ไขอุปสรรคในชีวิตนี้อย่างใด ถ้ามันไปไม่ได้ มันอุดตัน มันไปไม่ได้ เห็นไหม ไปไม่ได้มันมีทางออกเยอะเยอะไป ถ้ามีทางออกเยอะเยอะไป ถ้ามันมีสติปัญญาแล้วมันไม่มีทิวฐิมานะ แต่ถ้ามันไม่มีสติปัญญา มันมีทิวฐิมานะ มันจะดันทุรังไป ยิ่งดันทุรังนะ ชีวิตนี้มันยิ่งสับสน เพราะดันทุรังไปด้วยความไม่รู้ คนไม่รู้แล้วดันทุรังไปมันจะเป็นแบบใด แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เราจะกำหนดพุทธโศกของเรา ถ้าจิตใจเราสงบเข้ามา มันมีสติปัญญานะ มันไม่ดันทุรังไป

ถ้าไม่ดันทุรังไป เห็นไหม ถ้าได้พูดคุยเจรจากัน ได้พูดคุยกัน ปัญหามันมีทางออกทั้งนั้นแหละ แต่เพราะจิตใจเรามันมีทิวฐิมานะ มันรับสิ่งนั้นไม่ได้ มันจะให้สมความปรารถนา สมความปรารถนา ถ้าสมความปรารถนามันก็ปิดตาใจ ปิดตาใจว่าสมความปรารถนาคือการดันทุรังของมันไป แต่ถ้ามันมีสติปัญญา เห็นไหม มันพูดคุยเจรจาได้ทั้งนั้นแหละ มันหาทางออกของมันได้ทั้งนั้นแหละชีวิตเรา

ที่นี้ชีวิตเรา เราจะเอาข้างเดียว นี่เหรียญมีสองด้าน แต่เราจะเอาด้านเดียว ด้านที่เราเจริญอย่างเดียว ด้านที่เวลามันแพะมันทรุดนี้เรารับไม่ได้ เรารับไม่ได้ แต่เวลาเราภาวนา เวลาจิตมันเสื่อมนะ เวลาคนภาวนาถ้าจิตมันดีมันจะดีมาก มันจะมีความสุข มีความสงบมาก เวลาจิตมันเสื่อม เวลาจิตมันเสื่อมมันทำอะไร? มันก็เป็นธรรมดา ธรรมดาเพราะอะไร เพราะมันเป็นอนิจจัง ใจ เดียวดินะ เจริญแล้วต้องเสื่อมเป็นธรรมดา แต่ถ้าเรามีสติปัญญา มันเคยเสื่อมแล้วใช้ใหม่ ถ้ามันเคยเสื่อมแล้วใช้ใหม่ เราขีดหลายใหม่ ถ้าเราขีดหลายของเรา เราต้องตั้งสติของเราไว้ นี่เวลามันเสื่อมๆ แล้วมันทุกข์ยากขนาดไหน

ฉะนั้น ถ้าเราไม่เสื่อม ไม่เสื่อมเพราะอะไรล่ะ? ไม่เสื่อมเพราะคุณแลรักษา ถ้าคุณแลรักษา เห็นไหม ธรรมทั้งหลายมันเกิดมาแต่เหตุ ถ้าเรารักษาที่เหตุไว้ มีสติปัญญาไว้ เรากำหนดพุทธโศกของเราไว้ นี่ลมหายใจเข้านี่ก็พุทธ ลมหายใจออกนี่ก็โศก ถ้ามันทำไม่ได้ มันถึงเครียดของมัน เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเรา ถ้ามีปัญหาอบรมสมาธิรักษาสมาธิของเราไว้ รักษาใจของเราไว้ ถ้ารักษาไว้มันก็มีความสุข มันมีแต่เจริญขึ้นไป

คนเรานะถ้าเจริญแล้วไม่รู้จักเสื่อมมันก็รักษาใจไม่ได้ มันก็ประมาทในชีวิตใช้ไหม คนเราจะเจริญนี้ไอ้โฮ! มีความสุขมาก แหม! ธรรมโอสถนี่สุดยอดมาก ก็คิดว่าจะอยู่กับเราตลอดไปไง เวลามันเสื่อมนะ ขนาดครูบาอาจารย์เตือนขนาดไหนแล้ว “มันจะเป็นไปได้อย่างไร ตอนนี่จิตใจเราดีมาก จิตใจเรามีความสุขสงบมาก มันจะมีความเสื่อมได้อย่างไร” เวลามันเสื่อมขึ้นมา นั่นละมันจะเป็นประสบการณ์ พอเป็นประสบการณ์แล้ว อันนั้นเป็นความทุกข์ ถ้าอันนั้นเป็นความทุกข์นะ เราจะรักษาใจของเรา ถ้ารักษาใจของเรา เห็นไหม รักษาใจให้ดี ถ้ารักษาดีมันมีแต่เจริญฝ่ายเดียว เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ เจริญแล้วเสื่อม

ถ้ามันเสื่อมแล้วมันไม่เจริญล่ะ เสื่อมแล้วไม่เจริญเราต้องหาเหตุหาผลของเรา หาเหตุผลทำไมมันเป็นแบบนั้น เรามีขันติ มีความอดทน มีความวิริยะ มีความอุตสาหะของเรา เวลาคนเขาทำหน้าที่การงานของเขา เขาทำหน้าที่การงานเขายังมีความอดทน มีความวิริยะ มีความอุตสาหะ เห็นไหม สายป่านใครสั้นสายป่านใครยาวกว่า ความอดทนของใจใครอดทนได้ เข้มแข็งกว่ากัน ใครมาถึงที่เป้าหมายได้มากกว่ากัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีความเพียร มีความวิริยะ มีความอุตสาหะของเราแล้วงานจากภายใน ถ้างานภายในเราทำด้วยความสะดวกมาก เพราะเรานั่งสมาธิของเราคนเดียว เดินจงกรมของเราคนเดียว เราไม่ต้องหวังพึ่งพาอาศัยใครเลย เว้นไว้แต่ครูบาอาจารย์คอยชี้แนะเรา แต่ถ้าเราอยู่กับสมมุติสัจจะ อยู่กับทางโลกนะ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม สัตว์สังคมต้องพึ่งพาอาศัยกัน

เราทำอยู่คนเดียวนะ ดีแล้วแต่คนเกินไปเขาก็ไม่ชอบ เราดีนะเราต้องดีภายใน นี่เราดีกับเขา เราทำกับเขา เราเข้าสังคมกับเขา สิ่งในหัวใจของเราเราก็รักษาคุณแลของเราไป แต่ถ้าเราปฏิบัติของเรา เราจะนั่งตลอดรุ่ง เราจะเดินจงกรม ๒๔ ชั่วโมง เราทำของเราอย่างไร ปัญญาเวลามันหมุนขึ้นมา เราทำของเราได้เต็มที่เลย เราจะทำของเรา เราจะดูแลใจของเราได้เต็มที่เลย นี่ในงานภายใน เห็นไหม อุดตา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนทำของตนได้ตนจะมี

ความสุขมาก แล้วงานอย่างนี้มันทำขึ้นมาเป็นอริยทรัพย์นะ ทรัพย์สมบัติเขาเก็บไว้ในเซฟ ทรัพย์สมบัติเขาเก็บเขาฝากไว้ในธนาคาร อริยทรัพย์มันฝากไว้ที่ไหนล่ะ? นี่ปัจจุจัดตั้ง สันติภูมิจิโกมันอยู่กลางหัวใจเลย

เวลาตายนะ จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะ เวลามันมีกรรมขึ้นมาแล้วมันเวียนไปไหนล่ะ? โสคาบันอีก ๗ ชาติ ถ้าอนาคตามีไม่เกิดในกามภพ ถ้ามันสิ้นกิเลสไปแล้ว นี่สมบัติมันเก็บไว้ที่นี่ นิพพานมันเก็บไว้ที่นี่ มันเก็บไว้ในหัวใจนี้ แล้วมันอยู่ไหนล่ะ? อยู่ที่กลางหัวใจที่มันทุกข์ๆ ยากๆ อยู่นี่ไง หัวใจทุกข์ๆ ยากๆ นะ มันทำได้ไง

งานทางโลกนะ ทำบุญกุศลเราก็ทำของเรา ทำเพื่อได้ฟังธรรม แต่งานในใจของเราถ้าเราทำได้จริงนะ เราจะเห็นว่าศาสนามีคุณค่ามาก โลกเขาจะเฟื่องฟูขนาดไหน ขณะที่ศาสนามันไม่มีใครดูแลนะ เห็นไหม ก่อนหน้านั้นวัดวาอารามก็ปล่อยร้าง ปล่อยให้มันเสื่อมโทรมกันไป เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำงานมีความเชื่อถือ เขาก็เอาวัดนี้เป็นที่พึ่งได้ เขาก็สร้างขึ้นมาจนวัดเดี๋ยวนี้เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา นี่มันก็เป็นวัตถุ แล้วใจของผู้ที่อยู่ในวัดนั้นล่ะ

หลวงตาท่านพูดบ่อยนะ วัดเป็นส้วมเป็นฐาน พระเป็นมูตรเป็นคูถ แล้วเราทำของเราให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าความจริงอันนี้เกิดขึ้นมา เห็นไหม เราบวชใจเลย ใจเราจะเป็นสังฆะ ใจเราจะบรรลुธรรม ใจเราจะมีคุณธรรม แล้วชีวิตนี้มันก็เป็นธรรมดา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมอยู่นะ คูสติเขาจ้างคนมาค่า เขาจ้างคนมาทำร้ายต่างๆ เพราะนี่เรื่องโลก เรื่องโลก เรื่องตดินินทา นี่โลกธรรม ๘ มันเป็นเรื่องธรรมดา เขาไม่เห็นด้วยเขาก็ต้องปิดกั้น เขาก็ต้องทำลายเป็นธรรมดา แต่ถ้าเรามีคุณธรรมจริงหรือเปล่า เรามีหลักในหัวใจจริงหรือเปล่า

ถ้าจริงของเรา เห็นไหม โลกธรรม ๘ มันไม่สามารถเข้าถึงใจดวงนั้นได้ ถ้าใจดวงนั้นทำเพื่อประโยชน์กับโลก ฉะนั้น ถ้าหัวใจเรามีธรรม ชีวิตนี้มันจะลุ่มๆ ดอนๆ มันก็เป็นเรื่องเวรเรื่องกรรมจากภายนอก แต่จิตใจของเรามีธรรมเป็นที่พึ่ง มีธรรมเป็นที่อาศัย “เราเองมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” แล้วธรรมอยู่กลางหัวใจเรา นี่คือสมบัติของเรา เอวัง